

**Riktlinjer för kursen Examensarbete 15 hp vid Stockholms
Musikpedagogiska Institut (SMI)**

– information till studenter, handledare och administrativ personal

Innehåll

Inledning.....	3
Examensarbetets syfte och mål	3
Mål/förväntade studieresultat	3
Ämnesval.....	3
Handledare	3
Uppsatsens disposition	4
Akribi	4
Opponering.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.Fel! Bokmärket är inte definierat. 4
Opponentens uppgift	5
Tryckning	6
Betyg	7

Inledning

Denna skrift är tillkommen för att ge information och riktlinjer till berörda. Det är dock viktigt att påpeka att den inte ersätter andra dokument som utbildningsplan, kursplan eller skrivmall. Den är inte heller tillräckligt utförlig för att räcka som enda dokument i ditt arbete, varför den måste kompletteras med lämplig metodlitteratur.

Examensarbetets syfte och mål

Examensarbetet intar en central roll i musikpedagog-/logonomprogrammet. Att skriva en vetenskaplig uppsats är betydligt mer krävande än de skrivuppgifter som förekommit tidigare i utbildningsprogrammet, men brukar upplevas som mycket berikande. Det vanligaste är att studenten arbetar individuellt, men det förekommer att två studenter skriver uppsats tillsammans. I dessa fall måste det tydligt framgå vilka delar var och en skrivit och tar ansvar för. Kursen syftar till att studenten ska få ökade kunskaper i en egen vald aktualiserad fråga med relevans för professionen och vinna insikt i en forskningsprocess olika steg.

Mål/förväntade studieresultat

Utdrag ur kursplan beskriver att efter avslutad kurs skall studenten kunna

- utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt genomföra ett självständigt arbete av utredande, undersökande eller sammanställande natur baserad på objektiva fakta och/eller dokumenterad erfarenhet och för detta välja lämplig metod,
- dokumentera sina resultat i en skriftlig rapport, och kritiskt granska och kommentera andra examensarbeten inom musikpedagogik/logonomi eller närliggande ämnesområden och på samma nivå.

Ämnesval

Enligt Högskoleförordningens examensordning för utbildningen "skall studenten inom ramen för kursförordningarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng inom huvudområdet för utbildningen." Huvudområdet för SMI:s utbildningar är utbildningsvetenskap. Du väljer själv lämpligt ämne att skriva om och får hjälp i början av kursen om du har svårt att bestämma dig, behöver angränsa ditt ämne etc.

När du bestämt ämne tilldelas du en handledare, som kommer att hjälpa dig i ditt fortsatta skrivande. För att ditt ämne inte skall bli för brett och omfattande bör du formulera en forskningsfråga/problemformulering och utifrån det ett antal frågeställningar. Detta innebär att du måste sätta dig in i forskningsläget (ta reda på vad som är skrivet i ämnet).

Problemformuleringen styr uppsatsens inriktning och teoretiska perspektiv. Det är det teoretiska perspektivet som bistår dig i analysen av dina insamlade data (empiri) och medverkar till att göra undersökningen klarare och också mer intressant.

Handledare

Din handledare bedömer ditt ämnesval och kommer med förslag på hur du bäst skall genomföra din undersökning, såväl i början av processen som under arbetets gång. Handledarens uppgift är att leda dig framåt i processen så att du skriver en godkänd uppsats. Till syvende och sist är det ändå du som skall skriva uppsatsen och måste ta ansvar för det.

Du har fem klocktimmars enskild handledning (exklusive handledarens lästid), där en av de fem timmarna är tänkt att utnyttjas efter ventileringen för korrigeringar av slutversionen. Se till att utnyttja dessa timmar på ett effektivt sätt, bland annat genom att vara väl förberedd till träffarna med handledaren. Den enskilda handledningen är verkligen enskild och kan se olika

ut för olika studenter och handledare. Hur handledning skall gå till; möte, telefon, e-mail, virtuellt etc. bestäms mellan handledare och student. Förutom enskild handledning omfattar kursen fyra seminarier samt fem grupphandledningar. Det är viktigt att du gör dina uppgifter till dessa tillfällen, annars riskerar du att inte bli klar i tid. Tiden som ställs till förfogande för handledning gäller för just de terminer du är registrerad på kursen. Du kan alltså inte förvänta dig att få handledning efter kursens slut på grund av att du dröjt med att skriva. Däremot har du alltid rätt att gå upp med din uppsats vid senare tillfälle, som dock inte är att rekommendera.

Uppsatsens disposition

En uppsats innehåller i princip följande: Det här vill jag undersöka (inledning), så här gjorde jag (metod) och så här blev det (resultat). Sedan kan uppsatsens olika rubriker skifta något beroende på vald uppställning, men själva grundstenarna måste finnas med. Det viktigaste är att du är tydlig så att läsaren kan följa dina tankegångar, förstå resultaten och diskussionen kring dem. Dock skall inte en akademisk uppsats vara som en berättelse där författaren redogör för känslor och tidsaspekter. Det är resultatet som är det mest intressanta och därför följer uppsatserna en viss disposition, för att underlätta läsandet. Tänk på att frågor kommer före svar; definitioner av begrepp presenteras innan de används; materialet i bakgrunden är presenterat innan det så att säga behövs; metoden presenteras innan resultat och analys.

Från och med HT-11 skall alla uppsatser vid SMI följa den skrivmall för examensarbete som finns på servern, beträffande layout. Enligt kursplanen¹ skall uppsatsen omfatta 25–35 sidor (exklusive titelsida, innehållsförteckning och eventuella bilagor, men inklusive referensförteckning). Det motsvarar 75 000–105 000 tecken med blanksteg.

För att uppsatsen skall bli godkänd krävs

- att den innehåller en tydlig problemformulering och klart definierad metod
- koppling mellan syfte, eventuella frågeställningar och forskningsläget
- teoretisk referensram eller väl genomarbetad metodisk ansats, då metoden även fungerar som analysinstrument
- välskrivnen, tydligt formulerat språk
- återkoppling till syfte och eventuell frågeställning och teoretisk/metodisk ram

Akribi

Med akribi menas i detta sammanhang noggrannhet och exakthet. Det är alltså viktigt att se till att dina referenser är riktiga och att du redogör för dem på ett korrekt sätt. Du får inte ändra någon annans resultat så att det passar dig eller rycka citat helt ur sitt sammanhang. Det måste också tydligt framgå i texten när det är referenser och när det är du som menar något. Plagiat, det vill säga att skriva av någons text utan att ange källan, är ett brott och kan leda till avstängning från studierna.

¹ Fr o m HT-12. Tidigare kursplaner beskriver uppsatsens omfång till 30–40 sidor vilket motsvarar 80 000–110 000 tecken med blanksteg.

Låt någon korrekturläsa din text. Det är onödigt att handledaren tar dyrbar tid till detta. Stavningsprogram i all ära men det kan inte ersätta en människas skarpa blick, t ex skillnaden mellan långhårig sjuksköterska och lång hårig sjuk sköterska etc.

Eftersträva ett objektiva språkbruk men för den skull inte tillkrånglat. Istället för att skriva: ”Jag kontaktade fem lärare för mina intervjuer” kan du skriva: ”Inför intervjuerna kontaktades fem lärare”.

Ventilering

Uppsatsen redovisas vid en ventilering som leds av en ordförande. Förutom ordförande är också examinatorn närvarande (kan i vissa fall vara samma person), som är den som uttalar sig om uppsatsens kvalitet och sätter betyg. Vanligtvis är också handledaren närvarande.

Tyngdpunkten i ventileringen ligger i diskussionen mellan opponenter och respondenter. Handledaren är vanligtvis närvarande men skall inte ingripa i diskussionen. Denne har ju redan gjort sitt jobb.

Ventileringens ”schema”:

1. Respondenten ges först möjlighet att påpeka direkta tryckfel – ingenting annat. (1 min)
2. Opponenten inleder med att ge en neutral beskrivning – inte för lång – av uppsatsens innehåll. (3–5 min)
3. Opponenten övergår därefter till att ställa frågor till respondenten, som denna har att svara på och där intressanta diskussioner kan uppstå. Detta utgör ventileringens kärna. Opponenten skall vara kritisk, men inte finna nöje i att vara elak. (10–15 min)
4. När opponenter avslutat sina frågor ger han också sitt erkännande för det han tycker är bra med uppsatsen, som ”plåster på såren”. (ingår i punkt 3)
5. Ordförande inbjuder därefter åhörarna att ställa frågor. (5 min)
6. Examinatören ger sin samlade bedömning av uppsatsen. (5 min)
7. Ordförande avslutar ventileringen.

Alla författare skall efter genomgången av arbetet göra korrigeringar utifrån examinatorns synpunkter.

Opponentens uppgift

Du som utsetts till opponenter, se dig som medrepresentant vars huvuduppgift är att ge konstruktiv kritik! Genom detta hjälper du författaren att åstadkomma en så felfri och bra framställning som möjligt. Koncentrera dig på sådant som har ett allmänt intresse. Peka på principiella fel. Glöm inte att visa det som är bra och som man bör lära sig av. T.ex. fina formuleringar, layout etc.

Några punkter att tänka på: Har arbetet styrts av syftet? Är val av metod gott? Förstår man praktiska beskrivningar? Finns det fel och oklarheter i framställningen? Är forskningsläget presenterat i bakgrunden? Har författaren kommit fram till något nytt?

Disponera tiden på ett systematiskt och för auditoriet givande sätt. Tiden som är avsatt för varje ventilering är 30 min och bör fördelas enligt beskrivningen ovan.

Låt inte formella brister, som stavfel, notskraften åt fel håll eller dylikt, ta för mycket tid i anspråk utan nämn bara det kort och lämna sedan över en lista eller uppsatsen till respondenten där du markerat de fel du noterat. Glöm inte att ge respondenten tid att svara.

Nedan följer en lista, som du som opponenter kan vara hjälpt av.

	Nej	?	Ja
Överensstämmer titeln med uppsatsens innehåll?			
Är innehållsförteckningen tydlig och rubrikerna hierarkiska?			
Är problem och syfte tydliga?			
Passar metoden och är den korrekt presenterad?			
Är analysramen respektive det teoretiska perspektivet relevant och väl motiverat?			
Definieras centrala begrepp och används de konsekvent?			
Beskrivs forskningsläget korrekt och utförligt?			
Är uppsatsens disposition tydlig och logisk?			
Sätts ämnet in i ett större sammanhang genom bakgrunden?			
Är analysen genomarbetad och stämmer den?			
Återkopplas det i diskussionen till det teoretiska perspektivet och tidigare forskning?			
Stämmer referenserna? ("Det som inte finns på ena stället får inte finnas på andra stället")			
Är språket godtagbart?			

Tryckning

Innan uppsatsen går till tryck och arkivering skall den godkännas av examinatoren. SMI har en checklista, *Examensarbeten – rutiner inför examination*, där det står vad du måste gå igenom innan uppsatsen slutligen är klar. Alla uppsatser har en likadan titelsida (inga bilder). Abstract eller sammanfattning är en kompression av hela uppsatsen som skall ge en saklig överblick. Den skall skrivas i imperfekt (dåtid – allt är ju gjort) och i ett enda stycke. Den är inte en del av uppsatsen utan placeras direkt efter titelsidan och därmed före förord och innehållsförteckning. Var omsorgsfull när du skriver ditt abstract eftersom det oftast läses först och är avgörande för om läsaren vill ta del av hela din uppsats. SMI har ett speciellt utformat abstract för hemsidan som du skall följa. Mall för detta finns på servern. Du skall alltså göra två abstracts, ett för uppsatsen och ett för hemsidan.

För att uppsatsens layout skall bli tilltalande och korrekt måste du lägga in blanksidor före tryckning och tänka på om det skall vara höger- eller vänstersida. Titelsidan är given därefter måste det komma in en blanksida eftersom man inte vill ha text på titelsidans baksida. Sedan

följer abstract och eventuellt förord. Innehållsförteckningen skall börja på en högersida och du kan alltså behöva lägga in blandsidor före den. Nya kapitel följer löpande och behöver inte börja på en ny sida. Däremot skall referensförteckningen börja på en ny sida, som inte behöver vara en högersida. Samma sak gäller för eventuella bilagor. Titta också igenom uppsatsen så att du får sidbrytningar på lämpligt ställe samt att rubriker och sidnumrering stämmer med innehållsförteckningen.

Betyg

Betyg och synpunkter på vad som eventuellt måste korrigeras sätts av examinator och meddelas skriftligt av denne efter ventileringen. Du skall sedan inkomma med en reviderad version inom 14 dagar, annars blir ditt betyg för examinationen Icke godkänd. Ifall din reviderade version inte godkänns av examinatorn har uppsatsen alltså underkänts vid två tillfällen. Det finns inga hinder för att ytterligare versioner lämnas in, men man bör rådgöra med kursansvarig hur meningsfull en sådan process är. Student har rätt att begära att få sitt manus bedömt av annan examinator då det underkänts vid två tillfällen.